

Huvudman

Kiruna kommun
kommun@kiruna.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Triangelskolan i Kiruna kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 6 maj 2022.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kiruna kommun att senast den **31 mars 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kiruna kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Kiruna kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn se till att det startas en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 21 december 2022 till den 17 mars 2023 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 31 mars 2023 (3 kap. 7 § skollagen).

2. Rektorn ska redovisa skolenhetens dokumenterade utredning av elev 13 respektive 24:s (elevförteckning aktbilaga 10) behov av särskilt stöd. Redovisningen ska innefatta beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 31 mars 2023 (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).
3. För varje åtgärdsprogram som utvärderas innan den 17 mars 2023 ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta ett nytt beslut om åtgärdsprogram eller ett beslut om att avsluta åtgärdsprogram med utgångspunkt i den bedömning som görs av elevens fortsatta behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera vilka åtgärdsprogram som har följts upp och utvärderats samt vad det resulterat i. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 31 mars 2023 (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser att anordna undervisning i svenska som andraspråk.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till; skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2021:8635) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2022 genomfört en tillsyn av Triangelsskolan i Kiruna kommun. Skolinspektionen beslutade den 6 maj 2022 att förelägga Kiruna kommun att vid vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd och svenska som andraspråk.

Kiruna kommun har den 17 oktober 2022 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har mot bakgrund av att redovisningen bedömdes otillräcklig begärt in kompletterande redovisning av huvudmannen. Kiruna kommun har den 15 november 2022 inkommit med en kompletterande redovisning.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Kiruna kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror. Myndigheten har sammanställt en elevförteckning (aktbilaga 10) som kommunicerats med huvudmannen.

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I Skolinspektionens beslut den 6 maj 2022 konstaterades brister vad gäller Triangelskolans arbete med att initiera utredningar rörande elevers behov av särskilt stöd efter anmälan om utredningsbehov. Vidare att efter genomförd utredning fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Det konstaterades även brister avseende arbetet med utvärdering av särskilda stödåtgärder.

Av huvudmannens redovisning framgår att Triangelskolan inte längre övertar åtgärdsprogram som upprättats på andra skolenheter. Det framgår vidare att skolenheten fattat beslut om särskilt stöd inom ramen för åtgärdsprogram för tre elever under perioden den 6 maj 2022 till och med den 14 oktober 2022.

Av huvudmannens redovisning framgår dock att skolenheten inte startat utredningar rörande behov av särskilt stöd avseende flera elever. Elever som vid tidpunkten för Skolinspektionens beslut inte utretts för särskilt stöd trots anmält utredningsbehov eller där en ny eller kompletterande utredning borde genomförts på skolenheten. Av huvudmannens redovisning framgår att skolenheten inte startat utredningar avseende eleverna 2, 13, 20 och 24:s eventuella behov av särskilt stöd (elevförteckning aktbilaga 10) trots föreläggande därom. Huvudmannen har endast uppgett att elev 13 erhåller extra anpassningar och att elev 24:s åtgärdsprogram från den 1 oktober 2020 avslutats den 5 september 2022 samt att elev 2 och 20 inte längre går kvar på Triangelskolan.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolenheten gått igenom åtgärdsprogram för sju elever. För tre elever har utvärderingen resulterat i beslut om nytt åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammet har avslutats för en elev som såvitt får förstås inte längre bedöms vara i behov av särskilt stöd. Av huvudmannens redovisning framgår däremot att det finns två elever vars åtgärdsprogram avslutades den 9 maj 2022 på grund av att eleverna höstterminen 2022 skulle börja vid en annan skola (eleverna 6 och 7 (elevförteckning aktbilaga 10)).

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram upprättas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

I förarbetena till skollagen anges att en utredning om särskilt stöd ibland kan göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid utredningen får ta kan därför inte anges. Huvudprincipen måste dock vara att det ska ske skyndsamt, så att eleven får det stöd hon eller han behöver så fort som möjligt (prop. 2009/10:165 s. 291).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns fortsatta brister i Triangelskolans arbete med att utreda elever i eventuellt behov av särskilt stöd. Myndigheten har förelagt huvudmannen att se till att det i vart fall startas utredningar av eleverna 2, 13, 20 och 24:s (elevförteckning aktbilaga 10) behov av särskilt stöd. Detta utifrån att utredningsbehov antingen anmälts till elevhälsoteamet och rektorn eller utifrån att det saknats en dokumenterad utredning vid skolenheten. Trots Skolinspektionens begäran om komplettering framkommer att utredningar inte aktualiserats för någon av dessa fyra elever vilket utgör en brist. Skolinspektionen vill tydliggöra att en utredning kan vara olika omfattande men det åligger rektorn att se till att en utredning initieras och genomförs.

Skolinspektionen kan även konstatera att det fortsatt finns vissa brister i arbetet med utvärdering av och beslut om åtgärdsprogram. Det handlar om att skolenheten fattat beslut om att avsluta åtgärdsprogram för två elever utan att

bedömningen, såvitt framgår, bygger på en analys av elevernas stödbehov vid utvärderingstillfället. Även om byte av skolenhet aktualiseras för en elev längre fram har skolan en fortsatt skyldighet att under den tid eleven går kvar på skolan ge erforderligt stöd utifrån utredda behov. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att det utgör en brist att rektorn avslutat två elevers åtgärdsprogram i början av maj 2022 med motiveringen att skolbyte skulle komma att aktualiseras höstterminen 2022. Ett beslut om åtgärdsprogram ska grunda sig på elevens behov av särskilt stöd.

I övriga delar bedömer Skolinspektionen att huvudmannen avhjälpit de brister som konstaterades i myndighetens beslut den 6 maj 2022.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Kiruna kommuns verksamhet vid Triangelskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Kiruna kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Anordna undervisning i svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen uppger i redovisningen att svenska som andraspråk från och med höstterminen 2022 anordnas vid skolenheten och undervisningen bedrivs av behörig personal. Omfattningen motsvarar antalet undervisningstimmar i ämnet svenska för aktuella årskurser i enlighet med fastställd timplan.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 14 § skolförordningen (2011:185) framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för 1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, 2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och 3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Enligt 5 kap. 15 § skolförordningen ersätter undervisning i svenska som andraspråk undervisning i svenska. Svenska som andraspråk får därutöver anordnas 1. som språkval i grundskolan och specialskolan, 2. som elevens val, eller 3. inom ramen för skolans val.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Kiruna kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att anordna undervisning i svenska som andraspråk. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Maud Karlström.

Juristen Ylva Ohlsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Ann-Sofie Andersson och juristen Emmy Holmlund medverkat.